

Frederik 8.s generaluniform

A4-129

Introduktion

Beskrivelse, materialer, snit

Mode

Dragtens historie

Tilstand

Konservering

Andre dragter som tilhørte Frederik 8.

Kilder, litteratur

Introduktion

Frederik 8. var kronprins næsten hele sit liv, og klædte sig pertentligt og moderigtigt både til daglig og til fest. Han nåede kun at være konge i seks år, og desværre blev kun to af hans gallauniformer – generalgalla og admiralsgalla – bevaret i den kongelige samling.

Generalsuniformen er syet af mørkeblåt, fint børstet uldstof kaldet *klæde*, med en fin rød snorekant langs opslagene og forkanten. De særlige guldbroderier på opslaget og på kraven viser, at dette er en generals uniform. Disse gradstegn blev indført i 1889. Benklæderne er syet af lysere blå uldstof med et bredt gulddindvævet bånd (*galon*) ned langs siderne. Til uniformen hører et bælte, der bæres uden på jakken, af rødt skind besat med guldbånd. Det lukkes foran med en S-formet krog i forgyldt metal. På skuldrene ses de særlige skuldertegn som man i Hæren kalder "wienerbrød" – snoede guldsnore syet på stive strimler stof. Til uniformen hører en særlig sabel og en trekantet hat, kaldet "sovsekande", med et helt vandfald af flotte hvide fjer.

Jakken, kaldet våbenfrakken, er to-radet, med forgyldte knapper. Den kan knappes til begge sider; man skulle knappe skiftevis til højre og venstre med skift hver måned, for at fordele sliddet på den dyre uniform – men til galla knapper man altid til højre. Det lader venstre bryst fri til ordener og medaljer, hvis man har sådanne. Og Kongen har mange.

Beskrivelse, materialer, snit

Uniformen består af våbenfrakken, benklæder, trekantet hat med løs fjerbusk, gehæng og sabel.

Våbenfrakken er model 1870/1889. Broderiet på krave og opslag stammer fra Frederik 6.s tid. Distinktionerne blev indført i 1889. Uniformen er den samme, som bruges nu; Frederik 8.s uniform var derfor magen til den både hans far og hans tip-oldebarn (Kronprins Frederik) bruger. Frakken er dobbeltrådet med 2 x 6 forgyldte knapper og røde kanter foran og på manchetterne. Indvendig er frakken meget smukt quiltet. Ærmelængden er 60 cm, skulderbredden 39 cm.

Benklæderne er lyseblå med guldgaloner (3,8 cm brede) langs sidesømmene. Der er lommer i sidesømmene og spændetampe i sømmen midtbag til at justere pasformen. I linningen er hornknapper til seler. Der er påknappede stropper under foden til at stramme buksebenene helt ned over vristen. Sidesømmen måler 108 cm.

Den **trekantede hat** er af sort silkeplys med kokarde af røde silkebånd med påsyet guldbroderi; hattetyper stammer fra ca. 1880. En løs fjerbusk af hvide fjer sættes fast i forkanten ved brug, men opbevares ellers i en separat, cylindriske æske for at bevare farven og formen. Æsken kan åbnes i begge ender, for at man kan tage fjerbusken ud uden at trække den modsat fjerernes retning. På æsken er et trykt guldmærke fra "Militar Ekiperings A.B. Stockholm". Højde 32 cm. Hatten til admirals gallauniform er magen til, blot uden de hvide fjer.

Liveghængen er et bælte af guldgaloner monteret på rødt skind. Sablen fastgøres med en lang og en kort strop, og kan hænges op på en metalkrog når

man går.

Sablen i skede med *porte-épée* (en strop ved sablens fæste, båret om håndledet, så at sablen kunne slippes, uden at den tabtes) er fra ca. 1900.

Her bærer Kongen sin egne ordener: Dannebrogordenens Storkommandørkors i brillanter i halsen, Dannebrogsmændenes Hæderstegn, Erindringsmedaljen fra krigen 1864 og Guldbryllups Erindringsstegn fra Christian 9. og dronning Louise. Desuden bærer han Elefantordenens bryststjerne, som er her kombineret med den engelske Hosebåndsorden, samt Storkommandørens bryststjerne. Over venstre skulder, og under epauletten og livgehængen, bærer Kongen Elefantordenens lyseblå skærf, og ved højre hofte, den emaljerede og diamantbesatte Elefant.

Dragtens historie

Uniformen er kommet til Rosenborgsamlingen i 1947 fra Tøjhusmuseet, efter kongelig resolution, tidligere fra garderoben på Amalienborg. Den er efter udstilling på Rosenborg blevet udstillet på Amalienborgmuseet 1977-1982, 1994-1996. Den er udstillet på særudstillinger på Tøjhusmuseet i 1945, på Rosenborg: "Europas Svigerfar" 1985 og "Konger på Rad" 1997. I foråret 2001 blev den udlånt til en særudstilling i Bangkok.

Tilstand, konservering

Uniformen er i god stand.

Andre dragter som tilhørte Frederik 8.

I Amalienborgsamlingen findes kun to dragter fra Frederik 8., denne og en admiralsuniform. På Tøjhusmuseet findes ca. 40 danske og udenlandske uniformer som har tilhørt Frederik 8.

Kilder, litteratur

"5 Danske Kongers Uniformer", udstillingskatalog, Tøjhusmuseet 1945.

"Europas Svigerfar", udstillingskatalog, Rosenborg 1985.
Amalienborg billedvejledning 1994 ff.